

НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Михайлюк Я.Б.

*кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри публічного та приватного права
Факультету права та міжнародних відносин
Київський університет імені Бориса Грінченка*

Реформування системи надання адміністративних послуг тісно пов'язане з реформою адміністративно-територіального устрою. Розширення спектру адміністративних послуг, що надаються органами місцевого самоврядування, та підвищення їх якості є важливою складовою реформи децентралізації. Водночас підвищення фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад дасть можливість розширити мережу центрів надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП) та підвищити доступність адміністративних послуг для населення.

Ключовим аспектом проведення адміністративно-правової реформи в Україні є «доктринальне переосмислення змісту адміністративних правовідносин між адміністративними органами й приватними (фізичними та юридичними) особами, що має вагоме значення для вдосконалення правового регулювання надання адміністративних послуг, упровадження сучасних форм і стандартів їх надання, розроблених європейською адміністративно-правовою доктриною й практикою, що відображають сутність «публічно-сервісної» складової діяльності органів публічної адміністрації (органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування)» [1, с. 4].

У юридичній літературі зазначають, що «загальні перспективи розвитку системи надання адміністративних послуг, що зосереджені навколо питань: 1) дерегуляції та адміністративного спрощення; 2) упорядкування оплати адміністративних послуг; 3) створення інтегрованих офісів – центрів надання адміністративних послуг; 4) децентралізації, тобто передачі / делегування повноважень з надання адміністративних послуг органам місцевого самоврядування» [2, с. 2].

Реформа децентралізації покликана сприяти розширенню повноважень органів місцевого самоврядування завдяки підвищенню фінансових ресурсів територіальних громад, що є важливим чинником розвитку місцевого самоврядування. Підвищення якості надання адміністративних послуг обумовлюється у першу чергу наявністю необхідних фінансових ресурсів, однак наявність достатнього фінансування є далеко не єдиною передумовою ефективного реформування системи адміністративних послуг.

Велика кількість проблем у сфері надання адміністративних послуг органами місцевого самоврядування криється на загальнодержавному рівні, тобто не може бути самостійно вирішена на рівні окремих адміністративно-

територіальних одиниць. Передусім варто звернути увагу на нормативно-правове регулювання надання адміністративних послуг. Тобто, якщо на законодавчому рівні вимоги до порядку надання окремих адміністративних послуг є складними, то удосконалення перш за все потребує законодавство у контексті дерегуляції адміністративних процедур. Наприклад, процедура приватизації земельної ділянки включає близько п'ятдесяти різних адміністративних послуг та потребує значних часових та матеріальних затрат, а також перелік необхідних документів для отримання тієї чи іншої послуги часто є не виправдано громіздким. Такі недоліки можуть бути усунуті виключно шляхом законодавчих змін.

Окремим проблемним аспектом є відсутність уніфікованого програмного забезпечення діяльності ЦНАП, а також доступу до загальнодержавних реєстрів, що адмініструються центральними органами виконавчої влади. Наприклад, ініціатива наповнення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно повинна виходити від органу, який здійснює його адміністрування та проводиться на всій території держави, оскільки фрагментарне наповнення цього Реєстру не вирішить існуючої проблеми.

Важливим аспектом удосконалення надання адміністративних послуг є не тільки забезпечення достатніми фінансовими ресурсами, а також наявність кваліфікованих працівників, що забезпечуватимуть ефективне їх розподілення та використання. Рекомендації щодо формування кадрового потенціалу органів місцевого самоврядування, допомога у навчанні службовців з ухилом на діяльність з обслуговування громадян повинні надаватися поряд із фінансовими ресурсами.

Необхідним елементом підвищення якості надання адміністративних послуг є впровадження заходів, спрямованих на стимулювання покращення діяльності органів місцевого самоврядування. У цьому контексті заслуговує на увагу досвід Великобританії при реалізації угод щодо місцевих публічних послуг, відповідно до яких органи місцевого самоврядування, які показують кращі результати діяльності, отримують урядові гранти та додаткові фінансові ресурси для реалізації місцевих проектів.

Про необхідність обрання комплексного підходу до реформування послуг, що надаються органами місцевого самоврядування, свідчить світова практика реалізації реформи муніципальних послуг, зокрема, в Чилі означена реформа заснована на «п'яти ключових елементах»:

- центральний уряд повинен надавати муніципалітетам фінансові засоби для ефективного впровадження комплексної системи управління муніципальними послугами;
- центральні органи влади повинні також надавати муніципалітетам людські та технічні засоби для ефективного впровадження комплексної системи управління муніципальними послугами;
- муніципалітети повинні здійснювати добір професійних кадрів, які допоможуть їм відповідати мінімальним стандартам та покращити загальну ефективність діяльності муніципалітету ...;

- центральна влада повинна проводити заходи з нарощування потенціалу для ефективного підвищення роботи та надання послуг ...;
- покращення якості надання послуг повинно бути доповнене іншими видами діяльності, такими як електронне врядування, інновації або адміністративне спрощення» [3, с. 337].

Таким чином, реформування системи надання адміністративних послуг потребує комплексного підходу до вирішення основних проблем, а саме: удосконалення правового регулювання та спрощення процедури отримання популярних адміністративних послуг; розширення мережі ЦНАП, створення віддалених робочих місць та мобільних офісів з метою забезпечення доступності адміністративних послуг для населення на всій території України; добір та навчання персоналу у сфері обслуговування громадян; забезпечення надання адміністративних послуг в електронній формі через створення відповідної правової бази та програмного забезпечення.

Література:

1. Михайлюк Я. Б. Адміністративні послуги у країнах Європейського Союзу та Україні: порівняльно-правовий аналіз: монографія / За заг. ред. к.ю.н., доц. Пухтецької А. А. – К.: Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2016. – 224 с.
2. Тимошук В. П. Адміністративні послуги: проблеми теорії, законодавства і практики в Україні [Електронний ресурс] / В. П. Тимошук // Адміністративне право і процес. – 2014. – № 3 (9). – Режим доступу: <http://applaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/3-9-2014-jubilee/item/383-administratyvniposluyhproblemy-teoriyi-zakonodavstva-i-praktyku-v-ukrayini-tymoshchuk-v-p>. – Назва з екрану.
3. Making Decentralisation Work in Chile. Towards Stronger Municipalities [Electronic resource] // OECD Publishing. – 2017. – Access mode: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264279049-en>. – (Viewed on October 16, 2017). – Title from the screen.

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ КРИТЕРІЙ: ВАРТІСТЬ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ПРОДУКТУ (ПОСЛУГИ) ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Цибульник Н.Ю.

здобувач

Науково-дослідний інститут публічного права

Не далі як у червні 2017 року на Міжнародній конференції з питань публічних закупівель “Public Procurement: Global Revolution VIII” у м. Ноттінгем (Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії) науковцями та практиками були озвучені актуальні проблеми у цій сфері, які обговорюються у світі. Більшість обговорюваних на конференції тем